

Zij-instromer Liesbet De Porre

‘We verdienen minder voor dezelfde job. Dat is onrechtvaardig’

Meer zij-instromers aantrekken door hun gewerkte jaren te laten meetellen als anciënniteit: het is een maatregel die minister Weyts de voorbije legislatuur meermaals doorvoerde om het lerarentekort op te lossen. Liesbet De Porre (43) startte in 2014 als zij-instromer. Haar werd tijdens de lerarenopleiding beloofd dat leerkrachten tot 20 jaar ervaring zouden kunnen meenemen naar het onderwijs. Maar daar kwam niets van in huis. Wie tussen 2014 en 2020 als zij-instromer startte – en dus intussen vier tot tien jaar in het onderwijs staat – verdient tot honderden euro’s minder dan wie vandaag als zij-instromer start.

Liesbet, je staat nu tien jaar in het onderwijs. Maar wat deed je daarvoor?

Ik werkte eerst zeven jaar als commercieel interieurarchitect en daarna drie jaar als eventplanner. Dat deed ik met passie. Maar ik werkte veel: op zaterdagen, ’s avonds en soms ook op zondag. Met een jong gezin is zo’n werkritme moeilijk te combineren. Ik wilde mijn kinderen meer zien dan alleen ’s avonds laat. Ik ben creatief en van menselijke contacten krijg ik energie. Ergens heb ik altijd geweten dat onderwijs wel iets voor mij is. Toen ik vernam dat er leraren gezocht werden, sloeg de vonk echt over.

Het was niet de eerste keer dat je aan onderwijs dacht?

Ik heb altijd graag met kinderen gewerkt. Ik ging al heel vroeg babysitten en was graag bezig aan projectjes of knutselwerk. Ik volgde een monitoren cursus bij De Gezinsbond. Op de middelbare school organiseerde ik middagactiviteiten. Het zat er dus altijd al in. Toch koos ik op mijn achttiende voor die andere passie: architectuur. Maar in 2012 waagde ik dan toch de stap en startte ik de lerarenopleiding.

Omdat ik al een masterdiploma had, kreeg ik gelukkig een aantal vrijstellingen. Het waren twee intense jaren. Ik ben mijn man dankbaar, want die hield in die periode ons gezin draaiende. In 2014 studeerde ik af met de grootste onderscheiding. Tijdens de opleiding vernamen we dat zij-instromers voortaan tot 20 jaar anciënniteit zouden kunnen meenemen naar het onderwijs. De toekomst zag er goed uit.

Je vond snel werk?

Ik kon meteen in de buurt starten met een vervanging van vier maanden. Daarna begon ik les te geven in de school waar ik nog steeds sta, maar combineerde ik verschillende opdrachten in verschillende vestigingen. Vier uur hier, twee uur daar, een uur elders. Ik gaf les bij de kleuters, ik deed zorg bij de kleuters en zorg in het lager, ik was muzocoach. Ik stond in het tweede, derde, vierde, vijfde en zesde leerjaar en gaf les aan anderstalige nieuwkomers. Heel leerrijk, maar zeer vermoeiend.

Heeft werken als zij-instromer voordelen?

Sowieso! Dankzij je leeftijd sta je anders in het leven dan een 21-jarige. Je hebt gewoon meer >>

‘Anders dan tijdens de opleiding werd beloofd, heb ik mijn anciënniteit niet kunnen meenemen. Ik verdien 400 euro minder dan mijn even oude collega.’

Liesbet De Porre, zij-instromer

INTERVIEW
Lies Van Rompaey

TEKST
Katrien Liebaut

FOTO'S
James Arthur

➤ levenservaring. Ook het ouderschap was verrijkend. Mijn commerciële inzicht kon ik goed gebruiken voor de promotie van onze school en bij bepaalde schoolprojecten. Door de jaren in de verkoop leerde ik mensen aan te voelen. Die vaardigheid komt prima van pas, ook in de contacten met ouders. Ik ben er zeker van dat de kwaliteiten die zij-instromers meebrengen een grote meerwaarde vormen. Wat ook hun achtergrond is.

Hoe verliep je parcours verder?

De eerste acht jaar waren zwaar. De onzekerheid over de uren, de combinatie van verschillende scholen. Pas twee schooljaren geleden kon ik voor het eerst een eigen klas opstarten. Er zijn mensen die meteen na de stage een klas krijgen. Ik had minder geluk. Ik weet niet of ik de stap naar onderwijs zou hebben gezet als ik had geweten dat het zo lang zou duren. Maar ik doe deze job ook vanuit een idealisme. Onderwijzen is een prachtig beroep, waarmee je echt een verschil maakt. Kinderen zien openbloeien. De appreciatie van de ouders. Daar heb ik veel aan.

Toch is het niet fair om dat idealisme als vanzelfsprekend te beschouwen. Iedereen heeft recht op correcte loon- en arbeidsvoorwaarden.

Dat is waar. Ik ben er financieel op achteruit gegaan. Dat komt omdat ik zij-instromer ben. Anders dan tijdens de opleiding werd beloofd, heb ik mijn anciënniteit niet kunnen meenemen. Ik verdien 400 euro minder dan mijn collega die even oud is en exact dezelfde jobinhoud heeft. Een tijdlang probeerde ik me daarbij neer te leggen. Omdat ik de job zo graag doe. Maar dat lukt niet. En ik voel dat ook bij mijn collega zij-instromers: we vinden het onrechtvaardig. Vandaag krijgt een zij-instromer tot vijftien jaar anciënniteit, zonder dat je er zelfs een lerarendiploma voor moet voorleggen.

Je voelt je bekocht.

Wij studeerden in 2014 af met een groepje van vijftien. Je weet niet wat je gaat verdienen. Je kan dat wel ongeveer checken op de onderwijsloonsimulator, maar je weet nooit hoeveel uren je zal kunnen werken en er was altijd die belofte van die vooraf gewerkte jaren. Ik was

natuurlijk blij met de vakanties. De kinderopvang die we zouden uitsparen. En we begrepen het wel als die 20 jaar zou bijgesteld worden. Maar we kregen niets. De maatregel werd door de Raad Van State en het COV als niet eerlijk beoordeeld ten opzichte van vroegere zij-instromers.¹ En later waren er grote overheidsbesparingen, dus ging het plan voorgoed op de schop. Toen minister Weyts in 2020 de maatregel dan toch invoerde voor startende zij-instromers en hen 8 jaar anciënniteit liet meenemen, schuurde dat. Niet omdat ik het die nieuwe mensen niet gun. Maar omdat het onrechtvaardig is. Toen ben ik in mijn pen gekropen. Ik schreef een eerste brief aan de minister. In 2022, toen minister Weyts besloot om de 8 jaar naar 10 jaar op te trekken, sloot ik aan bij een groep gelijkgestemden en gingen we samen brieven schrijven. We richtten een actiegroep op.

Gebruikte je ook sociale media?

Ja, we hebben een Facebookgroep. We zien dat het de mensen deugd doet om hun zeg te doen. Maar alleen je verhaal is niet genoeg. Politici gaan hun beleid niet zomaar afstemmen op jouw ongenoegen. We startten een petitie waarin we een gelijke behandeling voor alle zij-instromers eisten. De reacties waren begripvol. Uiteindelijk zamelden we zo'n 1.500 handtekeningen in. Om onze eis beter te kunnen staven, lanceerden we een enquête. We wilden een beter beeld van wie de zij-instromer is. We leerden daar veel uit: dat een meerderheid meerdere diploma's heeft, bijvoorbeeld. We schreven de pers aan, schreven naar politici, de verschillende koepels, de vakbonden, AGODI ...

Maar de aandacht van het publiek ebt makkelijk weg. En dan is het wachten tot er weer iets over zij-instromers in de media verschijnt. Ik heb me vaak afgevraagd of we het niet beter konden loslaten. Maar toch. Op die tien jaar heb ik netto meer dan 40.000 euro minder verdiend dan mijn collega's die even oud zijn en exact dezelfde job doen. En ik ben niet alleen. Een leraar uit onze actiegroep haastte zich om af te studeren in februari 2020. Hij wilde zo snel mogelijk aan de slag. Uit enthousiasme. Eigenlijk had hij zijn opleiding beter kunnen spreiden tot september. Want de studenten die in september afstudeerden kregen wel an-

ciënniteit. Hij verdient nu honderden euro's minder dan collega's die enkele maanden later startten. De afgeketste maatregel voor zij-instromers was discriminerend in 2014. Maar de maatregelen vandaag zijn dat nog meer. We verdienen maandelijks minder, we krijgen minder vakantiegeld, onze eindejaarspremie is lager, ...Ook ons pensioen gaat niet hetzelfde zijn, omdat onze loopbaan niet volledig is. De meesten van ons zullen nooit aan 36 jaren anciënniteit komen. Ik ga ook langer moeten werken omdat ik zes jaar gestudeerd heb. Gelukkig sta ik er thuis niet alleen voor.

Het is vooral dat wat je raakt: dat je voor hetzelfde werk niet dezelfde erkenning krijgt.

Loon en erkenning, inderdaad. Ik ben de boekenjuf en de muzische juf op school, dat heb ik mee vanuit mijn kunstopleiding. Ik heb erin geïnvesteerd om dat te kunnen. Ik heb een masterdiploma. Ik vind dat een meerwaarde voor onze school. Ben Weyts gaf aan dat ik met mijn masterdiploma dan maar in het middelbaar moest gaan werken.

Hoe reageerden de politici op jullie brievenactie?

In mijn brief lichtte ik mijn persoonlijke situatie toe. Ik wees op de dingen waar Weyts belang aan hecht, zoals een hoog niveau bij de leraren. Ik wilde tonen wie wij zijn: goed opgeleide, zeer gemotiveerde personeelsleden, die stilaan één voor één afhaken. De woordvoerder van Ben Weyts schreef iedereen eenzelfde brief terug, waarin hij verwijst naar de kost om ons te betalen. 'Als ik jullie meer betaal, ga ik geen extra volk aantrekken', is zijn antwoord. Met zijn maatregel wil Weyts dus nieuwe mensen aantrekken, maar de mensen die er al zijn, laat hij in de kou staan. De minister verwijst telkens naar een bedrag van 250 miljoen. Maar de exacte kost om de belofte na te komen werd nooit onderzocht. Hij maakt zich sterk dat wij wisten aan welke voorwaarden we erin stapten, maar ook dat is fout. Wij zijn gestart met de belofte dat die anciënniteitsregeling er zou komen. Wie vóór ons startte kreeg die belofte niet. En vóór 2012 wás er geen lerarentekort. We vragen een concreet antwoord. We willen weten waar de minister zich op baseert als hij het over die 250 miljoen heeft.

Je bent ook vakbondsafgevaardigde geworden. Heeft dat iets met de acties te maken?

Eerst was ik ontgoocheld in de vakbonden. In mijn ogen hielden zij in 2014, samen met de Raad van State, de anciënniteitsmaatregel tegen. Ik heb lang gedacht dat we zonder hun protest misschien wél onze anciënniteit hadden gekregen. Recent plaatsten we een oproep aan de vakbonden op onze Facebookpagina. En toen namen jullie contact op. Evy Buelens legde het standpunt van de vakbond uit. Het COV wil geen gedifferentieerde lonen binnen onderwijs. Dus als er een maatregel komt, moet die voor iedereen gelden. Ik voelde dat er veel begrip was voor onze situatie. Het is toen dat Evy me overhaalde om vakbondsafgevaardigde te worden. Ik vind het fijn om de vinger aan de pols te houden. Dankzij mijn engagement weet ik hoe het er in andere scholen aan toe gaat. Ik sta niet graag op de barricade, maar ik doe het toch, in de hoop iets te veranderen.

Dat is een mooi engagement.

En ik hoop dat de volgende minister luistert. Onlangs zaten we rond de tafel over de leraar-expert-premie. Iemand opperde dat dat toch 'maar' over een paar honderd euro's gaat. Voor iemand die goed verdient maken die euro's misschien niet zo'n verschil, maar voor ons is dat verschil wel gigantisch. Ik denk soms dat politici een beetje te ver van de realiteit staan. Ik weet niet wat die verdienen, maar voor mij is 100 euro veel. Ik geef een laatste voorbeeld. Stel dat de minister morgen zegt: vanaf nu krijgt iedere nieuwe pas afgestudeerde 21-jarige leraar maandelijks 500 euro meer om het lerarentekort op te lossen. Denk je dat andere leraren zullen zeggen: dat aanvaarden we, want zij lossen het lerarentekort op? Dat denk ik niet. Zo voelen wij ons vandaag.

1. De Raad van State merkte in zijn advies op dat de Vlaamse regering de keuze voor 20 jaar onvoldoende motiveerde en zo mogelijk het recht op billijke vergoeding zou schenden. Het argument dat door deze anciënniteit te geven de onderwijskwaliteit zou verbeteren achtte de Raad van State niet bewezen. Het COV had bezwaar tegen de ongelijke behandeling van eerdere zij-instromers die door het voorstel zou ingevoerd worden en heeft dit ook in het protocol van de onderhandelingen duidelijk verwoord.

Een gelijke behandeling voor alle zij-instromers

Het COV erkent de situatie van Liesbet en alle zij-instromers in dezelfde situatie. We waarderen de expertise die zij uit een vorige werkervaring meebrengen en de inspanning die zij leverden om een pedagogisch diploma te halen. Dat moet gevaloriseerd worden. Zij-instromers met een lerarendiploma zijn een meerwaarde voor het onderwijs. We willen een gelijke behandeling voor alle zij-instromers. We blijven daarvoor ijveren, ook tijdens de komende onderhandelingen.

Van de minister eist het COV een duidelijke becijfering van de kost van 250 miljoen euro, waarnaar hij blijft verwijzen. Ook een beleid waarin genomen maatregelen worden geëvalueerd en bijgesteld, is voor het COV een prioriteit.

Aan de nieuwe Vlaamse regering vragen we met aandrang werk te maken van een doordacht loopbaanpact op lange termijn, met een sterke visie op onderwijs en personeel. Door dit plan samen met de sociale partners te maken, toon je dat je echt luistert naar de mensen die voor de klas staan. Alleen zo bouwen we samen aan een gedragen plan, dat kans heeft op slagen.

'Ik sta niet graag op de barricade, maar ik doe het toch, in de hoop iets te veranderen. Daarom ben ik vakbondsafgevaardigde geworden.'

Liesbet De Porre, zij-instromer

